MEDİAD

Medya ve Din Araştırmaları Dergisi | Journal of Media and Religion Studies

Cilt: Volume: 6 Sayı: Issue: 1

Medya ve Din Araştırmaları Dergisi **MEDİAD** Journal of Media and Religion Studies

Cilt/Volume: 6 | Sayı/Issue: 1 | Haziran 2023

Medya ve Din Araştırmaları Dergisi (MEDİAD), Haziran 2018 yılından beri yayınlanan, uluslararası, hakemli, açık erişimli yılda iki kere Haziran ve Aralık aylarında çıkarılan bilimsel bir dergidir.

Medya ve Din Araştırmaları Dergisi (MEDIAD) - Journal of Media and Religion Studies is an international, peer-reviewed, open access scientific journal published twice a year, in June and December, since June 2018.

DOAJ (Directory of Open Access Journals): 23.08.2019 | **Index Copernicus:** 11.10.2019 | **ULAKBİM TR Dizin:** 04.12.2020

Sahibi ve Baş Editörü / Owner and Chief Editor

Prof. Dr. Hakan AYDIN
Erciyes Üniversitesi

Editörler / Editors

Doç. Dr. Metin EKEN
Erciyes Üniversitesi

Doç. Dr. Mustafa Derviş DERELİ
Necmettin Erbakan Üniversitesi

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Vahit İLHAN
Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. Şener BİLALLİ
Uluslararası Balkan Üniversitesi

Prof. Dr. Shukran ABDUL RAHMAN
International
Islamic University Malaysia

Prof. Dr. Jörg MATTHES
University Of Vienna

Prof. Dr. Piermarco AROLDİ
Università Cattolica Del Sacro Cuore

Doç. Dr. Betül ÖNAY DOĞAN
İstanbul Üniversitesi

Doç. Dr. Sahar KHAMİS
Unıversıty of Maryland

Doç. Dr. Faruk KARAARSLAN
Necmettin Erbakan Üniversitesi

Doç. Dr. Kamal HAMIDOU
Qatar University

Doç. Dr. Moch FAKHRUROJİ
Universitas Islam Negeri Sunan
Gunung Djati

İngilizce Dil Editörü
English Language Editor
Öğr. Gör. Faruk SADIÇ

Yayın Sekreteri ve Tasarım
Secretariat and Design
Arş. Gör. Yavuz KANBUR

Yayın Dili
Publication Languages
Türkçe / Turkish – İngilizce / English

Yayın Türü
Publication Type
Süreli Yayın / Periodaical

Yayın Periyodu Publication Period
Altı ayda bir (Haziran ve Aralık) yayımlanır
Published (in June and December) biannually

Baskı Tarihi / Print Date
Haziran / June 2023

İletişim / Correspondence
Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi, Yenidoğan Mahallesi, Ahmet El Biruni Caddesi, 38280
Talas/KAYSERİ – Türkiye
Tel: +90 (352) 207 66 66 - 36012
Birincil e-posta: mtneken@gmail.com
İkincil e-posta: editor@mediadjournal.org
https://mediadjournal.org

Danışma Kurulu / Advisory Board

Prof. Dr. ŞÜKRÜ BALCI
Türkiye
Selçuk Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet Kamil CİHAN
Türkiye
Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. Hamza ÇAKIR
Türkiye
Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. Mete ÇAMDERELİ
Türkiye
İstanbul Ticaret Üniversitesi

Prof. Dr. Murat DOĞAN
Türkiye
Erciyes Üniversitesi

Prof. Dr. Mustafa MACİT
Türkiye
Atatürk Üniversitesi

Prof. Dr. Mohammed KIRAT
United Arab Emirates
American University in the Emirates

Prof. Dr. Ibrahim ABU-ARGOUB
Jordan
The University of Jordan

Assoc. Prof. Jahangir NURMATOV
Kazakhistan
Ahmet Yesevi University

Dr. Sofia RAGOZINA
Russia
Russian Academy of Sciences

Assoc. Prof. Mustafa ULU
Türkiye
Erciyes Üniversitesi

Dr. Peter M. PHILLIPS
United Kingdom
Durham University

Dr. Elizabeth POOLE
United Kingdom
Keele University

Dr. Farid HAFEZ
United States of America
Williams College

Prof. Dr. Pramod K. NAYAR
India
Haydarabad University

Prof. Dr. Zuhdija HASANOVIĆ
Bosnia and Herzegovina
University of Sarajevo

Prof. Dr. Gary R. BUNT
United Kingdom
University of Wales Trinity Saint David

Prof. Dr. Fatma Elzahraa ELSAYED
Egypt
Cairo University

Prof. Dr. Mehmet Ali KİRMAN
Türkiye
Çukurova Üniversitesi

Prof. Dr. Özcan HIDIR
Türkiye
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Prof. Dr. Abdullah ÖZBOLAT
Türkiye
Çukurova Üniversitesi

Assoc. Prof. Enes BAYRAKLI
Türkiye
Türk-Alman Üniversitesi

Assoc. Prof. Ekmel GEÇER
Türkiye
Marmara Üniversitesi

Dr. Charles HIRSCHKIND
United States
Berkeley University

Assoc. Prof. Abdülkadir GÖLCÜ
Türkiye
Selçuk Üniversitesi

Dr. Mohamed Natheem HENDRICKS
Republic of South Africa
University of the Western Cape

Dr. Mahmoud Y. AL SMASERI
Jordan
Yarmouk University

Dr. Harun KARČIĆ
Bosnia and Herzegovina
Al Jazeera Balkans

İçindekiler
Table of Contents

Araştırma Makaleleri / Research Articles

Üsküdar Ailede Manevi Yaşantı Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışmaları | 1-24
The Validity and Reliability Study on the Üsküdar Spiritual Life in Family Scale | 16-24
Nevzat TARHAN, Aylin TUTGUN ÜNAL, Dilek ÖZKAN

Mahremiyet, Dindarlık ve Sosyal Medya Bağımlılığı Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma | 25-46
A Sociological Study on Privacy, Religiosity and Social Media Addiction | 44-46
Ekber Şah AHMEDİ

En Çok Satılan Resimli Çocuk Kitapları: Hangi Değerleri Barındırıyorlar? | 47-72
Best Selling Illustrated Children's Books: What Values Do They Have? | 68-72
Abdurrahman Baki TOPÇAM, Bilal YORULMAZ

İslamofobi ve Medya: Alman Medyasında Doğu/Müslüman-Batı/Hristiyan Kaynaklı Şiddet Eylemlerinin Temsili | 73-102
Islamophobia and Media: Representation of Violent Acts of Eastern/Muslim- Western/Christian-Origin in the German Media | 100-102
Ayça GÖKDEMİR, Ebru DAVULCU

Hindu Nationalism and Rising Anti-Islamism in India | 103-124
Hindu Milliyetçiliği ve Hindistan'da Yükselen İslam Kaşıtlığı | 121-124
Fatma SARIASLAN

Pi (π) Filmindeki Yahudi Mistisizminin (Kabala) ve Gematriatik Unsurların Analizi | 125-141
Analysis of Jewish Mysticism (Kabbalah) and Gematriatic Elements in the Movie Pi (π) | 139-141
Mustafa TURAL

Dindar Aile ve Modern Aile İlişkisinde Değişim ve Çatışmaları Dizi Filmler Üzerinden Okumak: Kızılcık Şerbeti | 143-165
Reading the Changes and Conflicts in the Relationship Between Religious and Modern Families through TV Series: "Kızılcık Şerbeti" | 163-165
Nida Sümeyya ÇETİN

İçindekiler
Table of Contents

İnternet Dizilerinde Oryantalist Söylemin İnşası: Ahmed and Salim Örneği | 167-181
Construction of Orientalist Discourse in Web Series: The Example of Ahmed and Salim | 179-181
Mehmet Emin SATIR

"Diyanet'e Soralım" Programına Sorulan Soruların Glock ve Stark'ın Dindarlık Boyutlandırmasına Göre Tasnifi ve Değerlendirilmesi | 183-203
Classification and Evaluation of Questions Asked in the "Diyanet'e Soralım" Program According to Glock and Stark's Five Dimensions of Religiosity | 200-203
Hasan KAFALI

"Helal Etiket" Üzerine Yapılan Çalışmalara Yönelik Bibliyometrik Bir Analiz | 205-220
A Bibliometric Analysis of Studies on "Halal Label" | 218-220
Muammer ÖZTÜRK

Teknik Notlar / Technical Notes

European Islamophobia Report (EIR) 2022 | 221-225
Enes BAYRAKLI, Farid HAFEZ

OIC and IPHRC Efforts to Counter Islamophobia | 227-233
Hacı Ali AÇIKGÜL

Kitap İncelemesi / Book Review

Dijital Din: Dijital Medyada İcra Edilen Dini Pratikleri Anlamak | 235-241
Digital Religion: Understanding Religious Practice in Digital Media | 238-241
Ömer Faruk CENGİZ

CC BY NC ND

MEDİAD
Medya ve Din Araştırmaları Dergisi | Journal of Media and Religion Studies

ARAŞTIRMA MAKALESİ | RESEARCH ARTICLE
Haziran 2023, 6(1), 125-141
Geliş: 01.05.2023 | Kabul: 06.06.2023 | Yayın: 22.06.2023
DOI: 10.47951/mediad.1290851

Pi (π) Filmindeki Yahudi Mistisizminin (Kabala) ve Gematriatik Unsurların Analizi

Mustafa TURAL*

Öz

Etkili bir medya aracı olan filmler hem bilgileri hem de duyguları transfer edebilme özelliği taşımaktadır. Bu sebeple dinsel ögelerin filmlerde kullanılma şekillerinin Dinler Tarihi tarafından incelenmesinin pek çok açıdan faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda Pi (π) Filminde yer alan Yahudilikle ilgili unsurların incelenmesi amaçlanmıştır. Her dini ritüel kutsala yakınlaşmak için yapılır. Bilimin ve dinin birlikte kurgulandığı Pi filminde de böylesi bir çaba anlatılmaktadır. Maximillian, bir bilgisayar kullanarak ve matematik hesaplamalar yaparak evrenin gizemini bulmaya çalışmaktadır. Sonuçta Hasidik Yahudilerin yardımıyla kendi Tanrı'sının kişisel adını bulur. Bunu, kelimeleri rakamlarla ifade eden Gematria tekniğini kullanarak yapar. Maximillian, kohen soyundan geldiği için seçkindir. Ancak bir kabalist olmadığı için yetkin değildir ve bulduğu ismi nasıl kullanacağını bilememektedir. Dolayısıyla bu bilgi Maximillian'ı tüketir. Bilgiye kimsenin ulaşamaması için Maximillian bilgilerin kayıtlı olduğu her şeyi imha eder sonra da kendi bedenini yok etmek ister. Sonuç olarak bu filmde seçkin ve yetkin olmadan Tanrı'nın ismiyle uğraşmanın tehlikeli olduğu anlatılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dinler Tarihi, Sinema, Yahudilik, Mistisizm, Kabala, Gematria

Analysis of Jewish Mysticism (Kabbalah) and Gematriatic Elements in the Movie Pi (π)

Abstract

Films, which are effective media tool, can transfer both information and emotions. Therefore, the ways in which religious elements are used in films should be examined by the History of Religions. In this way, it is aimed to examine the elements related to Judaism in the Pi. Every religious ritual is performed to get closer to the sacred. Such an effort is described in this film, in which science and religion are fictionalized together. Maximillian tries to find the mystery of the universe by using a computer and performing mathematical calculations. Eventually, with the help of Hasidic Jews, he finds the personal name of his God. He achieves this by using the Gematria technique of expressing words with numbers. Maximillian is a nobleman because he is of Cohen descent. However, since he is not a Kabbalist, he is not competent and does not know how to use the name he finds. So, this knowledge exhausts Maximillian. So that no one can access the information, Maximillian destroys everything on which the information is recorded and then wants to destroy his body. As a result, this movie shows that it is dangerous to deal with God's name without being a nobleman and competent.

Keywords: History of Religions, Cinema, Judaism, Mysticism, Kabbalah, Gematria

ATIF: Tural, M. (2023). Pi (π) filmindeki Yahudi mistisizminin (Kabala) ve gematriatik unsurların analizi. *Medya ve Din Araştırmaları Dergisi (MEDİAD)*, 6(1), s. 125-141.

* Dr. Öğr. Üyesi, Kayseri Üniversitesi, mustafatural@kayseri.edu.tr, orcid.org/0000-0002-8755-8319, Kayseri, Türkiye

Giriş

Modern mitolojiyi üretme potansiyeli olan beyaz perde, çağdaş süper kahramanların fantastik öykülerini kurgulamaktadır. Kadim mitolojinin hangi şartlarda ve nasıl ortaya çıktığını açıklamaya çalışan pek çok yorum yapılmış (Adıbelli, 2009, ss. 120-133) olmakla birlikte bu konuda net bir cevap bulunmamaktadır. Ancak sonraki kuşakların, atalarının anlattıklarını kutsal saydıkları, gerçekten yaşandığına inandıkları ve bazı ritüellerle tekrarlanacağını umdukları ifade edilmektedir (Eliade, 2017, ss. 179-180). Bu durum, fantastik öykülerin ilk kurgulandıkları formdan farklı bir şekilde algılanmasının ihtimal dahilinde olduğunu göstermektedir.

Mitolojik anlatımın dinleyici üzerinde bıraktığı etkinin aynısını beyaz perdenin kurguladığı fantastik hikâyelerin de gerçekleştirebileceğini söylemek iddialı bir yaklaşım olur. Ancak sonuçlarını yordamak güç olmakla birlikte filmlerin de bir psiko-sosyal etkisinin olacağını söylemek mümkündür. Bu sebeple insanı ve toplumu etkileyen dinsel unsurları araştıran Dinler Tarihi, Din Sosyolojisi veya Din Psikolojisi gibi bilim dallarının filmleri analiz etmesinin önemli olacağı varsayılmaktadır.

Beyaz perdenin fantastik kurgusu bazen mitolojiden yararlanır. Günümüz dünyasına uyarlanan Thor, yeni kurgusunda boyut kapılarını geçip yirmi birinci yüzyıl Amerika'sında ortaya çıkar (Kozan, 2014, s. 247). Dünyalı bir kıza âşık olur, değişir ve insanları kurtarmak için canını verir (Tural, 2022a, s. 489). Böylece Kuzey Avrupa mitolojisindeki hâliyle olmasa bile yeni bir formda hayat bulur. Bazen de beyaz perde, 'Fantastik Dörtlü', 'Örümcek Adam' veya 'Hulk' gibi kendi süper kahramanlarını üretir. Bu yeni süper güçler başlangıçta sıradan bir hayat yaşayan fanilerdir. Yanlış giden bazı bilimsel çalışmalar neticesinde süper güçlü olurlar ve insanları kötü karakterli diğer süper güçlerden korumaya başlarlar.

Kadim toplulukların masal anlatıcıları, kendi kurguladıkları hikâyelerde geçen karakterlerin taşıdığı güçlerin kaynağını açıklama gereği hissetmemişlerdir. Bunun sebebi tanrısal bir varlık olarak takdim edilen bu karakterlerin dinleyici kitle tarafından sorgulanmamasıdır. Günümüz insanı ise her şeyin mantıklı, bilimsel bir açıklamasının olmasını beklemektedir. Bu sebeple insanlar tarafından sorgulanamaz bir gerçeklik gibi algılanan 'bilimsel açıklama dili' beyaz perde yapımcıları tarafından kullanılmış ve kendi ürettikleri modern süper karakterlerin gücünün kaynağı ters giden bazı bilimsel çalışmalara dayandırılmıştır.

Güneşe baktıktan sonra bir dehaya dönüşen ve matematik işlemler yaparak Tanrı'nın özel ismini bulan Maximillian'ın hikâyesinin anlatıldığı Pi (π) filmi, bilim kurgu tarzında görünen macera gerilim tarzı bir film olarak tanımlanmıştır (Savlov, 1998). Film, dinsel ögeleri kullanmak için mi çekilmiştir yoksa yüksek seyirci hasılatı elde etmek için mi dinsel ögeler kullanılmıştır? Bu soruya kesin bir cevap bulmak oldukça güçtür. Zira bazı konuların seyirciyi cezbedeceği düşünülebilir veya bazı konularda mesaj verip farkındalık oluşturmak için de film çekilebilir. Ayrıca kültürün tamamlayıcısı ve aktaranı olan iletişimden mahrum kalan kültürlerin yok olmaya mahkûm olduğu ifade edilmektedir (Akkaya, 2018, s. 591). Dolayısıyla filmlerin bir kültür aktarıcısı olarak kullanılması gayet makuldür.

Filmin yönetmeni Aronofsky'nin en iyi yönetmen (*Best Directing*) ödülünü kazanmasında jüri üyesi Paul Schrader'in yanlı davrandığı iddia edilmiş (Smith, 1998) olmakla birlikte filmin başarısı noktasında görüş birliği bulunmaktadır. Siyah beyaz çekilen ve hissettirdiği kasvet duygusunun kurguyu güçlendirdiği (Nayman, 2014) ifade edilen filmin sadece 60.000 dolar gibi düşük bir bütçeyle çekilmiş olmasına rağmen 3.221.152 dolar hasılat yapmış olması ve yönetmeni ile oyuncularına pek çok ödül (*8 ödül ve 12 adaylık*) kazandırmış olması (Arduç, 2010) bu filmin sıradan bir film olmadığını ortaya koymaktadır.

Yahudi mistisizmi olan kabala öğretisinin Pi (π) filmindeki kurgulanış şeklinin ve önceleri borsanın şifresini çözme arayışı ile başlayan matematiksel hesaplama çabalarının daha sonraları

gematriatik yöntemlerle Tanrı'nın özel isminin kodlarına ulaşma çabasına dönüşmesi sürecinin psikolojiyle de benzeşen yanları olduğu ifade edilen (Ünal, 1999, ss. 98-104) Tasvirci Din Fenomenolojisi yöntemiyle incelenmesi ve filmde işlenen dinsel tezahürlerin özünün kavranması (Alıcı, 2005, s. 75) amaçlanmaktadır.

Pi (π) filmindeki Yahudi mistisizminin ve diğer dinsel unsurların analiz edilerek filmin kurgusu doğrultusunda tasvir ve tasnif edilmesinin film izleyicisine daha farklı ve zenginleştirilmiş bir bakış açısı kazandırma konusunda faydalı olacağı varsayılmaktadır. Bu bağlamda birinci bölümde, Pi (π) filmindeki dinsel ögelerin kurgusal açıdan sunuluşu, Tasvirci Din Fenomenolojisi yöntemiyle incelenip değerlendirilmiştir. İkinci bölümde ise filmde kullanılan dinsel terimler film bağlamında ele alınmak suretiyle Dinler Tarihi yöntembilimi çerçevesinde betimlenerek tasnif edilmiştir.

1. Kurgusal Açıdan Pi (π) Filminin Değerlendirilmesi

Filmin kurgusal süreci çerçevesinde fiziksel ve psikolojik açıdan sıkıntılar yaşayan Maximillian Cohen'in diğer insanların sahip olmak isteyecekleri bazı özel yeteneklere sahip oluş hikâyesi, borsadaki gizli kodu bilimsel yöntemlerle çözme çabası, Yahudi mistisizmi ile tanışıp gerçek amacını bulması ve son noktaya ulaştıktan sonra her şeyden vaz geçmesi süreçleri değerlendirilmiştir.

1. 1. Maximillian Cohen'in Süper Güçlere Kavuşması

Pi (π) filminde borsanın, evrenin hatta Tanrı'nın özel isminin matematiksel kodunu çözebilecek bir zekâya sahip olduğu ifade edilen ve resesif bir süper karakter olarak sunulan Maximillian'ın hikâyesi anlatılmaktadır. Maximillian'ın gücünün kaynağı filmin ilk sahnesinde izleyiciye kendi iç sesi (narrator) tarafından aktarılır. Maximillian Cohen, henüz küçük bir çocuk iken güneşe bakmaması konusunda annesi tarafından uyarılmıştır. Ancak altı yaşına geldiğinde merakına yenik düşen Maximillian güneşe bakmış ve ardından her şey kararmıştır. Güneşe bakan Maximillian'ın iç dünyası aydınlanmış fakat gözleri kapanmıştır.

Maximillian'ın güneşe bakarak evrilmesinin bir benzerini Bâbîliğin kurucusu Mirza Ali Muhammed'de de görmekteyiz. Hurûfîlik etkisinde kalan ve kızgın güneş altında saatlerce güneşe bakarak oturan Mirza Ali Muhammed kendisinin bazı güçlere kavuştuğunu iddia etmiştir (Fığlalı, 1991, s. 465). İdam edildiğinde ise ortaya çıkan toz bulutundan dolayı güneşin kararması, kendisine inananlar tarafından haksız yere idam edilmesinin alâmeti sayılmıştır (İpek, 2020, ss. 105-106).

Güneşe baktığı için görme yetisini yitiren Maximillian, uzun bir tedavi süreci sonrasında bandajlar açıldığında tekrar görmeye başlar. Maximillian, geçirdiği evrimsel süreci "görebiliyordum ama içimde değişen bir şeyler vardı" sözleriyle açıklar. Bu sözler, Maximillian'ın nasıl süper karaktere dönüştüğünü seyirciye açıklar ancak aynı zamanda filmin senaristliğini de yapan yönetmen Aronofsky için bu açıklama yeterli görülmez ve seyirciye Maximillian'daki değişimi daha iyi kavratabilmek adına yeni vurgulamalar izletilir. Maximillian'ın "içimde değişen bir şeyler vardı" sözleri biter bitmez elinde hesap makinesi olan Asyalı bir kız çocuğu (Jenna) Maximillian'a çözümü güç matematik soruları sorar. Maximillian cevap verirken Jenna da elindeki hesap makinesi ile sonuçları kontrol eder.

Böylece seyirci Maximillian'ın süper gücünün ne olduğunu ve bu gücün nasıl ortaya çıktığını öğrenmiş olur. Maximillian'ın Tanrı'nın özel ismini bulmasına yardımcı olan süper gücü, güneşe baktıktan sonra gerçekleştiği ifade edilen matematik dehası olmasıdır. Bununla birlikte Maximillian'ın gücünün gerçek kaynağı ve bu gücün neden Maximillian'a verildiği tam olarak izleyiciye açıklanmaz sadece gücünün ortaya çıkmasını tetikleyen hadise anlatılmakla yetinilir.

Maximillian'ın güneşe bakması değişim sürecini tetiklemiştir. Ancak daha önce onda bir farklılık olduğu, annesinin "sakın güneşe bakma" sözleriyle ima edilen Maximillian karakterinin soyadının 'Cohen' olarak seçilmesi önemlidir. Filmin ilerleyen bölümlerinde Maximillian'ın seküler bir Yahudi olduğu söylenir ve Maximillian'ın sözleri üzerinden Hasidik Yahudiler eleştirilir. Ayrıca

filmin sonuna doğru bir baş haham tarafından kohenlik ile ilgili detaylı bilgiler verilir ancak Maximillian'ın kohen soyundan gelmiş olması ile sahip olduğu olağanüstü özellikler arasında herhangi bir bağ kurulmaz ve takdir izleyiciye bırakılır.

Ayrıca etkisi filmin sonunda ortaya çıkacak olan Dev adındaki bir komşu kadın, Maximillian'a sürekli yiyecek getirmekte ve oldukça samimi bir tavırla ona yardım etmektedir. İsminden, kıyafetinden veya hareketlerinden hakkında herhangi bir bilgiye ulaşmanın mümkün olmadığı Dev'in, Faruk isimli birisini beklediği bilgisi dışında film boyunca onun hakkında kayda değer herhangi bir bilgi verilmemektedir. Ancak filmin sonunda Maximillian'ın akibeti Dev'in müdahalesi ile gerçekleşir.

1. 2. Borsanın Kodunu Bilimsel Yöntemlerle Çözmeye Çabalayan Maximillian'ın Yahudi Mistisizmi ile Tanışması

Filmde, Maximillian düzenli olarak ve kayıt zamanını belirterek kendisi için notlar alır. Maximillian'ın iç sesi tarafından seyirciye aktarılan bu notlar sayesinde seyirci de alması gereken mesajı alır. Ancak Maximillian, bu notları kaydetmek için herhangi bir nesneye ihtiyaç duymaz zira onun zihinsel kapasitesi süper derecede güçlüdür. Filmin kurgusu çerçevesinde bilimsel bir metodoloji kullanan Maximillian'ın kendisi için aldığı ilk not ile seyirci, onun amacını ve kullanmayı tasarladığı metodolojiyi öğrenmiş olur. Amacı, borsanın kodunu çözmek olan Maximillian, matematiksel hesaplamalarla bunu gerçekleştirmeyi düşünmektedir.

Maximillian'ın kendisi için aldığı ilk not, tabiat dilinin matematik olduğu sayıltısıyla başlar. Tabiattaki her şeyin rakamlarla ifade edilebildiği varsayımından hareketle, her şeyde bir şablon (pattern) olması gerektiği denencesine ulaşan Maximillian, hipotezini örneklerle kanıtlamaya çalışır. Maximillian'a göre salgın hastalıklar döngüsü, güneş lekesi periyotları, ren geyiği popülasyonu veya Nil sularının yükselip alçalması rakamlarla ifade edilebiliyorsa bütün bunlar bir şablon çerçevesinde gerçekleşmektedir. Dolayısıyla rakamlarla ifade edilebilen borsanın da bir şablonu olmalıdır.

Filmin çekildiği 1998 yılı için yeni teknoloji sayılabilecek ilk nesil bilgisayarlarla borsa endekslerini kaydeden Maximillian, sayıların ardında saklı olduğuna inandığı borsa şablonunu bulmaya çalışırken telefonu çalar. Arayan kişi ekonomik tahminlerde bulunan bir şirketin yönetici ortaklarından Marcy Dawson isimli kadındır. Maximillian teklifi kabul etmeyeceğini daha önce de söylediğini ifade eder. Marcy Dawson da daha önce arayanın kendisi olmadığını söyleyerek randevu talep eder. Maximillian agresif bir şekilde telefonu kapatır. Böylece Maximillian'ın anormal şüpheci davranışlarının ve sürekli üç sürgüyle kilitlediği kapı deliğinden tedirgin bir şekilde bakıyor olmasının sebebi seyirciye açıklanır. Borsada işlem yapan şirketler Maximillian'ın çalışmalarından haberdardır ve onu yakın takibe almışlardır.

Sinema yorumcuları tarafından paranoid bir karakter olarak tanımlanan (Tayman, 2022) Maximillian'ın peşinde sadece borsa şirketleri yoktur. Maximillian kafede oturmuş gazete üzerinde borsa endeksleri üzerine hesaplamalar yaparken yanına, kıyafetlerinden Yahudi olduğu anlaşılan Lenny Meyer isimli birisi oturur. Tanışma bahanesiyle adını sorduğu Maximillian'ın soyadını da söylemesini ister. Maximillian, soyadının Cohen olduğunu söyleyince Lenny Meyer, "Sen de Yahudisin. Peki dindar mısın?" der. Maximillian, konuşmak istemediğini hareketleriyle göstererek dindar olmadığını söyler.

Dinî kimliğin kimlikler hiyerarşisinde genellikle en üst konumda yer aldığı ifade edilmektedir (Akkaya, 2020, s. 385). Maximillian'da Lenny Meyer'e karşı ilgisiz gözükür ancak kendisi gibi bir Yahudi olduğunu öğrendiği bu kişiye karşı tamamen kayıtsız kalmaz. Maximillian ile dostça bir yakınlık kuramayacağını anlayan Lenny Meyer direkt olarak konuya girer ve Yahudi mistisizmi Kabala'yı duyup duymadığını sorar. Maximillian, Kabala'yı daha önce hiç duymadığını söyler ve işi olduğu bahanesiyle Lenny Meyer'den kurtulmaya çalışır. Ancak Lenny Meyer konuşmaya devam

eder. Maximillian'a içinde bulundukları çağın Yahudi tarihi açısından çok önemli bir dönüm noktası olduğunu söyler. Ardından ilgisiz görünen Maximillian'a tefilin hakkında bilgi sahibi olup olmadığını sorar ve cebinden çıkardığı tefilin ile Maximillian'ın dikkatini çekmeyi başarır. Tefilinin bir dinî vecibe (mitzvah) olduğunu ve kişiyi arındırıp Tanrı'ya yaklaştırdığını söyler. Bu arada elleri titreyerek nöbet geçirmeye başlayan Maximillian cebinden çıkardığı hapları içer. Evine giden Maximillian, krizin kısa sürmesi için daha farklı ilaçlar da kullanır ancak bir gün içinde ikinci kez kriz geçiren Maximillian sürekli başının içinde sesler duymakta ve çektiği acıyı azaltmak için başını ovalamaktadır.

Baygınlık geçiren Maximillian kendine geldiğinde telefon çalar. Maximillian'ın reddetmesine karşın borsada yatırımcılar için danışmanlık yapan şirketler Maximillian'ı rahat bırakmamaktadır. Telefonlardan bunalan Maximillian, hocası matematik profesörü Sol'un evine gider. Hocası, kendisini İkarus'a benzettiği Maximillian'a artık düşünmeyi bırakıp hissetmeye başlaması gerektiğini söyler ve ona hayatın matematikten çok daha fazla anlam taşıdığını hatırlatır. Aslında pi sayısının ardındaki gizemi çözmeye ve şablona ulaşmaya çalışan ilk kişi hocasıdır. Ancak hocası, artık pi sayısındaki gizemli şablonu aramaktan vaz geçmiştir ve Maximillian'ın da vaz geçmesini istemektedir.

Hocasının Maximillian'a yakıştırdığı İkarus benzetmesi manidardır. İkarus'un babası Daidalos, oğluna balmumu ve kuş tüylerinden yaptığı kanatları kendi elleriyle takarken hep ortalardan uçması gerektiğini söylemiştir. Zira çok aşağıdan uçması hâlinde denizin nemi kanatlarını ağırlaştıracaktır, yüksekten uçması hâlinde ise ya balmumu sıcaktan dolayı zayıflayacak ya da tüyleri alev alacaktır. Ancak babasının öğüdünü aptalca bulan İkarus yükseklere çıkmıştır (Gustav, 2012, ss. 46-48). Maximillian da bu kadar yaklaşmışken vaz geçen ve kendisinin de vaz geçmesini isteyen hocasını dinlememekte ve yükseklere çıkmakta kararlıdır.

Lenny Meyer, tekrar Maximillian'ın yanına gelir ve ona ne yaptığını sorar. Maximillian sayısal teorilerle uğraştığını söyleyince Lenny Meyer, İbranicenin tamamen matematik olduğunu ve kendi ilgi alanının da Tevrat'taki (Torah) sayılar olduğunu söyler. Maximillian'ın dikkatini çekmek için eline bir kalem alır. İbranicenin ilk harfi olan 'aleph' ve ikinci harfi olan 'bet' harflerini gazetenin üzerine yazarak hesaplamalar yapmaya başlar. Aleph'in sayısal değeri bir, bet'in sayısal değeri ise ikidir. İki harf bir araya geldiğinde baba anlamına gelen 'ab' kelimesi oluşmaktadır. Baba kelimesinin sayısal değerinin "a (1)+b (2) = ab (3)" olduğunu söyler. Daha sonra anne kelimesinin harfleri olan aleph (1) ile mem (40) harflerinin sayısal değerlerinin toplamının 41 olduğunu söyler. Baba (3) ile anne (41) birleşince ortaya (44) çıkmaktadır ki 44 sayısı da İbranice çocuk kelimesinin sayısal değeridir.

Lenny Meyer sonunda Maximillian'ın dikkatini çekmeyi başarmıştır ve artık Maximillian, Lenny Meyer'i can kulağıyla dinlemeye başlamıştır. Tevrat'ın bir sayılar dizisi olduğu ve içerisinde 'Tanrısal bir kod' barındırdığı bilgisini Maximillian'a aktaran Lenny Meyer onun ilgisini canlı tutmak için cennet (Eden) ve oradaki ağacın (Kadem) sayısal değerleri üzerinden daha karmaşık hesaplamalar yapmaya başlar. Maximillian bu hesaplamaların 13. asırda yaşamış bir İtalyan matematikçisi olan Fibonacci'nin sayı dizisi olduğunu ve sonucun da altın orana (theta) denk geldiğini söyler. Lenny Meyer şaşırmış bir ifadeyle Maximillian'ı dinler ve bunu ilk defa duyduğunu söyler. Yeni öğrendiği altın oranı ay çiçeğine benzeten Lenny Meyer, tabiattaki spirallerde yani her şeyde matematik olduğunu söyleyerek sigarasından derin bir nefes çeker.

Maximillian sigaranın dumanındaki spiralleri düşünür. Maximillian suskunlaşır çünkü aradığı şablonu bulduğuna inanmaktadır. Hemen evine gider ve spiral formu bir borsa grafiği üzerinde denemek ister. Spiral şablona göre değeri kırkın altına hiç düşmemiş olan AAR şirketinin hisseleri altı buçuğa düşecektir. Böyle bir şeyin gerçekleşmesinin mümkün olamayacağını söyleyen Maximillian hata yaptığını düşünür fakat bilgisayarına veri girmeye de devam eder. Son komutu girdiğinde elektrikler kesiliverir. Çünkü bir karınca bilgisayarın içine girmiştir. Ancak bilgisayar çökmeden önce Maximillian çıktı almayı başarabilmiştir.

1. 3. Maximillian'ın Gerçek Amacını Bulması

Bilgisayarı tamamen kullanılmaz hâle gelen Maximillian hocası Sol'un evine giderek başından geçenleri anlatır. Profesör Sol, oldukça ciddi bir ifadeyle çıktı alıp almadığını sorar. Maximillian çıktıyı çöpe attığını söyler. Hocası kaç rakam olduğunu sorar. Maximillian uzun bir sayı dizisi olduğunu söyler. Hocası hatırlaması için ısrar eder ve 216 basamaklı olup olmadığını sorar. Maximillian nedenini sorunca da hocası konuyu kapatır ve Arşimet (Archimedes) hakkında konuşmaya başlar.

Pi filminde, Profesör Sol'un konuşmaları üzerinden varoluşun tek boyutta idrak edilmesinin kişiyi nasıl çıldırtabileceğine dikkat çekildiği ve hayata bütünleşik bakmanın öneminin vurgulandığı (Ertangil, 2015) yorumu yapılmıştır. Profesör Sol, Maximillian'a Arşimet'in hikâyesini anlatmaya başlar. Çalışmaktan yorgun düşen Arşimet'in, karısının tavsiyesiyle rahatlamak için küvete girdiğini, böylece taşan sudan ilham alarak yoğunluğun ve hacmin nasıl ölçülebileceğini keşfettiğini anlatır. Aslında hocası, çalışmakla birlikte mola vermenin de hedefe giden yolun bir aşaması olduğunu hatırlatmış ve bir mola verdiği zaman aradığını bulacağını anlatmaya çalışmıştır. Aradığını bulmak için günlerdir çalışan Arşimet, başarıya karısının tavsiyesi üzerine yaptığı banyo ile ulaşmıştır. Hasidik Yahudi Lenny Meyer ile yaptığı konuşmanın ardından onun içtiği sigaranın dumanına bakan Maximillian da aslında aradığı cevaba ulaşmış fakat henüz cevabı bulduğunun farkına varamamıştır.

Profesör Sol'un yanından ayrılan Maximillian eve dönmek için bindiği trende karşısında oturan yolcunun elindeki gazeteyi gördüğünde kafasındaki soruların cevabını nasıl bulabileceğini anlamıştır. Oluşturduğu şablona uygun şekilde altı buçuğa düşen AAr şirketinin hisseleri manşet olmuştur. Bulduğu şablonun işe yaradığını anlayan Maximillian evine gitmek ister ancak pek çok kişi tarafından takip edildiğini fark eder.

Metrodan çıktığında, Maximillian'ın karşısına daha önce hiç tanışmadığı hâlde sürekli kendisini telefonla aramakta olan Marcy Dawson isimli kadın çıkar. Maximillian ondan ve kendisini takip eden diğer şahıslardan kurtulup çöp kutusuna attığı kâğıdı bulmaya çalışır. Peşindekileri atlattığını düşünür ancak hâlâ pek çok kişi tarafından takip edilmektedir. Çöp kutusuna attığı kâğıt parçasını bulamayan Maximillian oradan uzaklaşırken karşısına bu sefer de Lenny Meyer çıkar ve onu arabasıyla Sinagog'a götürmeyi teklif eder. Maximillian da kendisini takip edenlerden kurtulmak için bu teklifi kabul eder.

Kalabalık bir cemaatin bulunduğu Sinagog'ta Lenny Meyer, bir yandan Maximillian'ın koluna tefilin takmakta bir yandan da Maximillian'ın yaptığı çalışmalardan nasıl ilham aldıklarını anlatmaktadır. Kendilerinin de matematiksel hesaplamalarla uğraştıklarını ancak borsanın kodunu bulmak gibi bir amaçlarının olmadığını söyler. Bulmaya çalıştıkları şey Tevrat'ta saklı olan ve 216 basamaktan oluşan özel bir şablondur. Maximillian daha önce Profesör Sol'un da zikretmiş olduğu 216 basamaklı rakamın ne anlama geldiği hakkında konuşmak ister. Lenny Meyer ise birlikte Shma Yisroel (dinle İsrail) duasını okumaya başlayacaklarını söyleyerek konuşmayı yarıda keser. Bu şekilde Maximillian'ın sorusu da cevapsız kalmış olur.

Sinagog'tan çıkan Maximillian hemen Profesör Sol'un evine gider ve 216 basamaktan oluşan sayının sırrını öğrenmek ister. İlk başta Profesör Sol bu konuda konuşmak istemez ama Maximillian, Hasidik bir Yahudi cemaati ile tanıştığını ve onların da 216 basamaktan oluşan bir sayıyı aradıklarını söyleyince Profesör Sol, sinirli bir tavırla bunun bir tesadüf olduğunu ve matematiksel bir metodolojiyle bir şeyi ispatlamaksızın sadece belli rakamlara odaklanmanın nümerolojist bir yaklaşımdan öteye geçemeyeceğini ifade eder.

Matematiksel hesaplamalarla bulmak istediği cevabın aslında varoluşu anlamlı kılabilme çabasına dayandığı (Durdu, 2015) yorumu yapılan Maximillian, Profesör Sol'un evinden çıktığında yine ekonomik tahmin şirketinin yönetici ortaklarından Marcy Dawson ile karşılaşır. Bu sefer

Maximillian öfkeyle rahatsızlığını dile getirir ve "Paranızla ilgilenmiyorum. Ben dünyamızı anlamak istiyorum ve sizin gibi materyalistlerle benim işim yok" diyerek bağırır. Bu sözler Maximillian'ın maddiyat peşinde koşmadığını göstermektedir ancak o henüz uhrevi olanın da peşinde değildir. Bu aşamada tek arzusu sadece kafasındaki problemin cevabını öğrenebilmektir.

Bu esnada Marcy Dawson'un şoförü elinde bir çantayla makam aracından iner. Maximillian tekrar para istemediğini söyleyince Marcy Dawson, çantadaki şeyin henüz piyasaya sürülmemiş Ming Mecca çipi olduğunu söyler. Bozulduğu için kendi bilgisayarının çipini kullanamayan Maximillian daha hızlı hesaplamalar yapabilmek için teklif edilen bu çipi almayı düşünür ama daha sonra vaz geçer ve evine gider.

Tekrar çalışmaya başlayan Maximillian altın oran ve spiraller üzerine yoğunlaşır. Ancak içine karınca girdiğinde kısa devre yapan bilgisayarı bozulduğu için onu kullanamamaktadır. Sonunda Maximillian cevaba ulaşabilmek adına her yolu denenmeye karar verir ve hem Marcy Dawson'u arayıp çipi almak istediğini söyler hem de Lenny Meyer'i arayıp Hasidik Yahudiler tarafından yapılan bütün çalışmaların kendisiyle paylaşılmasını ister. Ayrıca Lenny Meyer'den 216 basamaklı sayı hakkında daha fazla bilgi vermesini ister. Ancak Lenny Meyer bu konuda kendisinin daha fazla bilgisinin olmadığını söyler ve o güne kadar yapmış oldukları çalışmaların tamamını Maximillian ile paylaşır.

Maximillian artık amacına ulaşabilmek için hem Hasidik Yahudi cemaatiyle hem de borsa danışmanlık şirketiyle anlaşma yapmıştır. Çünkü hem cemaatin kabalist çalışmalarına hem de bunlar üzerinde çalışabilmek için şirketin vereceği çipe ihtiyaç duymaktadır. Böylece Marcy Dawson'un adamları içinde çip olan çantayı Maximillian'a teslim ederler. Günümüz dünyasında siber uzamla kutsalın iç içe geçmiş olmasının dinin dijitalleşmesine neden olduğu yorumu yapılmaktadır (Dereli, 2019, s. 99). Filmde de dinî dijitalizmin sıkça vurgulandığı görülmektedir. Zira çantanın içinden çıkan çipin 'siyah küp' şeklindeki görünümü, ilk tanıştıklarında Maximillian'ın dikkatini çekmek isteyen Lenny Meyer'in ona gösterdiği tefiline benzemektedir.

Çipi yerine takan Maximillian bilgisayarında Tevrat metinlerinin rakamsal değerleri (gematria) üzerinde çalışmaya başlar. Yaptığı işin stresini kaldıramayan Maximillian yine kriz geçirir. Ancak bu sefer enjektörü kolu yerine kafasına saplayan Maximillian sonunda aradığı rakamlara ulaşmayı başarır fakat bu rakamları kullanarak Tanrı'nın özel ismine nasıl ulaşacağının henüz farkına varamamıştır.

Maximillian'ın ilk girişiminde bilgisayarını bozan bir karıncadır. Maximillian borsa değerlerine bakıp düşünürken yine bir karınca görür ve diğer seferlerde de tam amacına ulaşacağı esnada daima bir şeylerin engel olduğunu hatırlar. Böylece kendisinden bir şeyler gizlediğini düşündüğü hocasının evine gidip ona kızmaya başlar. Hocası bir şeyler bulduğunu ama tam sonuca ulaşacağı esnada bilgisayarın çöktüğünü fakat çökmeden önce bilgisayarın kendi silikon doğasının farkına vararak onu oluşturan malzemelerin çıktısını verdiğini yani bir şekilde bilinçlendiğini söyler. Maximillian bunun bir kapı olduğu yorumunu yapınca da hocası, felakete açılan bu kapının kalp krizi geçirip sakat kalmasına neden olduğunu savunur. Maximillian ise sonu ne olursa olsun vaz geçmeyeceğini belirterek oradan uzaklaşır.

Dışarıda beklemekte olan Marcy Dawson ve adamları hocasının evinden çıkan Maximillian'ı kovalamaya başlar. Şifrenin kalanını isteyen şirketin adamlarının elinde Maximillian'ın çöp kutusuna attığı kâğıt vardır. Maximillian'ı tartaklayan adamlar şifrenin kalanını da isterler ve vermemesi hâlinde Maximillian'ı öldüreceklerini söylerler. Bu esnada Lenny Meyer elinde silah olan adamın başına sopayla vurur ve Maximillian'ı kurtarır. Birlikte arabaya binerler.

Maximillian kurtulduğunu düşünmektedir ancak bu sefer de Hasidik Yahudiler, rakamları söylemesi için Maximillian'ı tehdit edip tartaklamaya başlarlar. Baygınlık geçiren Maximillian kendi beynini lavaboda parçaladığı sahnelerden oluşan halüsinasyonlar görmeye başlar. Filmin bu sahnesiyle ilgili olarak matematiğe kabalistik açıdan yaklaşan Hasidik Yahudilerin ve borsa için

kullanmaya çalışan kapitalistlerin bağımlılık boyutunda ele alınması gereken iki aşırı yaklaşım olarak değerlendirilmesi gerektiği yorumu yapılmıştır (Beğeç, 2013).

Sinagogta gözlerini açan Maximillian etrafında Hasidik Yahudileri görür. Dinî önderleri olan kişi kendisinin de Maximillian gibi bir kohen olduğunu söyleyerek lafa başlar ve sayının ne anlama geldiğini anlatır. Talmud'a göre olayın başlangıcı 2.000 yıl öncesine dayanmaktadır. Romalılar tarafından ikinci Tapınak yok edildiğinde aynı zamanda kohenlik kurumu da âtıl hâle gelmiş ve nesilden nesile aktarılan sırlar yitirilmiştir. İçinde Ahit Sandığı (Aron Ha-berit) bulunan ve Tapınağın merkezinde yer alan en kutsal yer (Qodesh Ha-qadashim) Yahudi inancına göre Tanrı'nın dünyadaki evidir. Buraya yılda sadece bir gün (Yom Kippur) büyük kohen (Cohen Godul) girebilmektedir. Ritüelin tamamlanabilmesi ve evrenin onarımının gerçekleşebilmesi için büyük kohenin Tanrı'nın ismini söylemesi gerekmektedir ancak ne söylemesi gerektiğini bilmemektedir.

Maximillian, düşünceli bir yüz ifadesiyle "Tanrı'yı gördüm" der. Baş haham ise saf olmadığı gerekçesiyle bunun mümkün olamayacağını savunup sadece anlık bir şeyler yaşamış olabileceğini ve gerçeğin bundan çok daha fazlası olduğunu söyler. Baş haham sadece kendilerinin kapıyı tekrar açabileceklerini ve Tanrı'ya tekrar saf olduklarını kanıtlayabileceklerini söyler. Maximillian, baş hahama saf olmadıklarını o yüzden de anahtarı (Tanrı'nın özel ismi) bulamadıklarını söyler. Bu söze öfkelenen baş haham da Maximillian'ın sadece bir alet olduğunu ve Tanrı'nın bu araç ile Yahudilere mesaj ulaştırmak istediğini savunur.

Maximillian, Hasidik Yahudilerin bulma konusunda yetersiz kaldığı bu mesajın kendisine verildiğini ve kendisini değiştirdiğini söyler. Baş haham bu söze öfkelenir ve almaya hazır olmadığı için bu bilginin Maximillian'ı öldüreceğini savunur. Maximillian ise sadece kelimeyi telaffuz edip seslendirmenin onlara bir fayda sağlamayacağını söyler ve kelimenin gerçek anlamını idrak etmenin önemini vurgular. Ayrıca Yahudilerin gelen mesajı anlamamış olmalarının aslında mesajın onlara gönderilmediğinin kanıtı olduğunu söyler.

1. 4. Arayışında Son Noktaya Ulaşan Maximillian'ın Her Şeyden Vazgeçmesi

Maximillian, beyin olmadan gözün gördüğü görüntünün herhangi bir anlamının olmadığını söyler ve kendisinin artık görmeye başladığını haber vermek için Profesör Sol'un evine gider. Kapıyı açan yeğeni Maximillian'ı içeri davet eder. Profesör Sol, ikinci kez kalp krizi geçirmiştir. Ancak odanın etrafına dağılmış olan notlardan kriz geçirmeden önce Profesör Sol'un sayılar üzerinde çalışma yaptığı anlaşılmaktadır. Maximillian, içeri geçip oturur ve hocasının notlarına bakar. Masanın üzerindeki kâğıtta bazı rakamlar vardır. Maximillian o kâğıdı cebine koyar ve evine gider.

Maximillian eve gider gitmez üzerinde sayılar olan kâğıdı okumaya başlar. Ancak Maximillian bu sefer başını öne ve arkaya doğruyu eğip kaldırarak, bir ritüel şeklinde kâğıtta yazılanları okumaktadır. Modern dünyada ideolojiden bilime neredeyse tüm toplumsal ve kültürel yapılarda ritüelle olan varoluşsal bağın bir şekilde koptuğu ifade edilmektedir (Şahin, 2020, s. 134). Filmin ilk sahnelerinde bilimi dinden önde tutan bir karakter olarak tanıtılan Maximillian'ın ritüel yaparken gösterilmesi suretiyle ritüelin varoluşsal önemine işaret edilmiş olmaktadır.

Maximillian bir ritüel çerçevesinde sayıları telaffuz ederken yine kriz geçirmeye başlar ancak eline aldığı ilaçları kullanmaktan son anda vaz geçer. Maximillian'ın bu seferki krizi öncekilerden daha ağırdır ve daha uzun sürer. Bir yandan rakamları sayıklayan Maximillian bir yandan da evdeki eşyaları dağıtmakta ve bilgisayarı parçalamaktadır. Pencereyi açıp güneşe baktığı esnada kendini parlak bir mekânda bulan Maximillian hâla rakamları sayıklamaktadır.

Maximillian ışıkta kaybolmak üzereyken hâlâ rakamları sayıklamaktadır ancak arkadan gelen bir ses "benimle kal Max" diyerek Maximillian'ı çağırmaktadır. Görüntü tamamen ışığa dönüşüp Maximillian da ışıkta kaybolmak üzereyken "benimle kal Max" sesi daha gür çıkar ve bayılmış

hâlde yatan Maximillian ile onun elini ovuşturup onu kendine getirmeye çalışan komşu kadın Dev'in görüntüsü belirir. Maximillian ağlayarak kendine gelir ve komşusu Dev sarılarak onu teselli eder.

Maximillian kendine gelmiştir ancak ne tam olarak gidebilmiş ne de kalabilmiştir. Yaşadığı sıkıntılardan kurtulabilmek için bir karar vermesi gerektiğini düşünen Maximillian, eline rakamların yazılı olduğu kâğıdı alır ve yakar. Maximillian rakamların yazılı olduğu kâğıdı yakmıştır ancak rakamların kayıtlı olduğu bir yer daha vardır ve Maximillian kendi beyninden de kurtulmalıdır. Eline aldığı matkapla başında sürekli ağrıyan noktayı matkapla delen Maximillian, böylece rakamların kayıtlı olduğu her şeyi imha etmiştir.

Filmin sonunda, Maximillian taşıdığı sırrı korumak için kendi başını matkapla delmiş fakat ölmemiştir. Maximillian'ın nasıl hayatta kaldığının açıklanmadığı film başlangıçtaki görüntülerle ilişkilendirilmiş bir hâlde sona ermiştir. Filmin başında Asyalı bir kız çocuğu (Jenna) Maximillian'a çözümü oldukça güç bazı matematik soruları sormakta ve Maximillian'ın verdiği cevapları da elindeki hesap makinesi ile kontrol etmektedir. Filmin sonunda da aynı kız çocuğu Maximillian'a bazı matematik soruları sormaktadır. Ancak bu sefer Maximillian mutlu bir yüz ifadesiyle cevabı bilmediği söylemektedir.

2. Dinler Tarihi Açısından Pi (π) Filmindeki Dinsel Unsurların Analizi

Pi (π) Filminde, Yahudilik ve onun mistik yorumu olan Kabala ile ilgili pek çok terim geçmektedir. Bu bağlamda Kabala, Kohen, Gematria ve Tefilin terimlerinin pi (π) filmindeki kurgulanış şekli Dinler Tarihi'nin herhangi bir din, halk inanışı veya mitolojik olgunun kutsiyetini sorgulamaktan kaçınan yöntembilimi doğrultusunda, filmin kurgusuyla ilişkilendirilerek değerlendirilmiştir.

2. 1. Kohen Teriminin Dinler Tarihi açısından İncelenmesi ve Pi (π) Filmindeki Kurgulanış Şeklinin Değerlendirilmesi

Kohenlik kurumu Tanrı ile Yahudiler arasındaki iletişimi sağlamakla görevlidir (Güngör, 2019, ss. 194-195). Kohen kelimesinin dinî kökeni, Tevrat'ın dördüncü kitabı olan Bamidbar'a (*Çölde Sayım*) dayanır. Kohen zümresi, Tanrı tarafından seçilmiş olan Harun peygamber ile onun oğullarını ifade etmektedir. Kohenler, içerisinde Ahit Sandığı (*Aron Ha-berit*) olan çadıra (*Mishkan*) girip ritüelleri yönetmekle görevlidir. En kutsal olan bu mekâna kohenler dışında girenin öleceğinin anlatıldığı Tevrat'ta, kohen olarak görevlendirilmenin Harun peygamber ve oğulları için bir ayrıcalık, bir hediye anlamına geldiği söylenmektedir (Çölde Sayım 18:1-7).

Tevrat'ın anlatımları doğrultusunda kohenliğin başlangıcı, Avram'ın (*İbrahim Peygamber*) Şalem'de (*Kudus*), sadık (*tsedek*) melik (*malki*) olarak tanımlanan Melkisedek tarafından takdis edilmesine (Yaratılış 14:18-19) dayandırılmaktadır (Ülkü, 2007, s. 8). Ancak bu yaklaşımda ortaya bir problem çıkmaktadır. Avram'ı takdis eden Melkisedek nasıl kohen olmuştur? Tevrat yorumcuları Melkisedek'in bu makamı çalışarak elde ettiğini ancak kendi nesline miras bırakmadığını savunmaktadırlar (Haleva vd., 2010, s. 99).

Yahudi inancına göre filmde zikredilen beklenen çağ (*tiqqun olam*) baş kohen tarafından başlatıldığında dünyadaki kötülükler son bulacak ve âlemin onarımı tamamlanacaktır. Böylece manevi açıdan mükemmelliğe ulaşılacaktır (Scholem, 2011, s. 51). Yahudiler için 'âlemin tamiri' anlamına gelen 'tiqqun olam' ifadesinin günümüzde pek çok Amerikalı tarafından bilindiği ve hatta bazı Amerikan başkanları tarafından bu ifadenin siyasi söylemlerde kullanıldığı ifade edilmektedir (Özalp, 2019, s. 293).

Filmde, evrenin onarımının tamamlanması ve Mesih çağının başlaması için sadece Maximillian tarafından bilinen bu kelimenin ritüel esnasında söylenmesi gerekmektedir. Bu kelimeyi söyleyen büyük kohen eğer safsa Tanrı tezahür edecek, bolluk ve bereket gelecektir yok eğer büyük kohen saf değilse anında ölecektir. Ancak içeri girdiğinde söylemesi gereken 216 harf

uzunluğundaki kelimeyi (*Tetragrammaton*) büyük kohen bilmemektedir. Literatüre Latince 'dört harfli kelime' anlamına gelen tetragrammoton kelimesi ile girmiş olan bu kelime 'Tanrı'nın gerçek adı' olarak ifade edilmektedir. (Fortune, 2010, s. 23)

Ultra Ortodoks (*Haredi*) Yahudiliğin bir alt kolu olan Hasidik Yahudiler, yeni bir manevi dünya arayışı içerisindedirler (Şenay, 2021, s. 61). Mesih Çağı'na yaklaştıklarına inanan Yahudiler için bu kelime Mesih Çağı'nı başlatacak ve onları cennet bahçesine (*Eden*) taşıyacak bir anahtardır. Filmde baş haham, Tapınak tahrip olduğu günden beri aranmakta olan bu anahtarın (*kod/şablon*) Maximillian tarafından bulunduğuna inanmaktadır.

Yahudilerin Tanrı'yı rakamla ifade etmesinin bir karşıt benzetmesi Hristiyanların kutsal kitap külliyatı olan Yeni Ahit'te yer almaktadır. Hristiyan inancına göre son dönemde ortaya çıkacak olan canavarın sayısı 666'dır (Vahiy 13:18). Öyle ki satanizmin kurucusu olan Aleister Crowley (1875-1947) annesi tarafından 'Great Beast 666' lakabıyla isimlendirilmiştir (İpek, 2021, s. 69). Bu durum bazı semitik dinlerde insan üstü varlıkların rakamsal olarak kodlanmış şekilde ifade edildiğini göstermektedir.

Pi (π) Filminde, hasidik Yahudilerin baş hahamı olan kişi Tanrı'nın adının saklı olduğu sayıları bilmemekte ve Maximillian'ın bu bilgiyi kendisine söylemesini istemektedir. Maximillian ise bu bilginin kendisine verilmiş olmasından dolayı kullanması gereken kişinin de kendisi olduğunu savunmaktadır. Tartışmada, baş haham sayıların nasıl kullanılacağı konusunda bilgi sahibi olmadığı için sayıların Maximillian'ı öldüreceğini savunmaktadır.

Filme göre hem Maximillian hem de baş haham her ikisi de kohen soyundan gelmektedir. Ancak baş kohen kendisi gibi bir seçkin (*kohen*) olan Maximillian'ı yetersiz görmektedir. Bu durum ritüeli gerçekleştirme görevinin sadece soy ile intikal etmediğine, soyun gerekli ancak yeterli olmadığına ve soy ile birlikte başka özelliklerin de bulunması gerektiğine işaret etmektedir.

2. 2. Kabala Teriminin Dinler Tarihi açısından İncelenmesi ve Pi (π) Filmindeki Kurgulanış Şeklinin Değerlendirilmesi

Tevrat ile birlikte sözlü geleneği referans alan Kabala, Yahudiliğin mistik ve esoterik doktrinidir (Scholem, 2007, s. 585). Tarihsel kökleri açısından Kabala geleneğinin temellerinde büyük oranda eski İran ve Mezopotamya uygarlıklarının gnostik anlayışlarının yattığı ifade edilmektedir (Demirci, 2015, s. 57).

Genel olarak Kabala, öğretinin bizzat kendisini ifade etmekle birlikte Musa peygamber tarafından Tur dağında öğretinin alınıp 'kabul' edilmesi ve aynı şekilde Musa peygamberin kendisine ilettiği Yeşu'nun da bu öğretiyi alıp 'kabul' edip sonraki nesillere aktarması sürecini ifade etmektedir (Dan, 2006, ss. 1-2).

Pi filminde, soyu itibariyle kendisi de bir kohen olan ve Tanrı'nın kişisel adını bilen Maximillian'ın yeni çağı başlatacak olan ritüeli gerçekleştirmeye müstahak olmadığını savunan ve bu ritüeli yapmaya kendisinin layık olduğunu iddia eden baş hahamın Maximillian'dan ayrışan tek yönü kendisinin kabalist bir kohen olmasıdır. Dolayısıyla Pi filmine göre, kohen olmak 'seçkin' olmak anlamına, kabalist olmak da 'yetkin' olmak anlamına gelmektedir.

2. 3. Gematria Teriminin Dinler Tarihi açısından İncelenmesi ve Pi (π) Filmindeki Kurgulanış Şeklinin Değerlendirilmesi

Wade Coleman, kitabının önsözünde İbrani harflerinin Kabalistik numerolojisi olan gematriayı meleklerin konuştukları dil olarak tanımlamakta ve gematrianın günümüzde batı gizeminin can damarı hâline geldiğini savunmaktadır (Coleman, 2008). Bununla birlikte gematria kullanılarak nesnel ve bilimsel bir çıkarıma ulaşılabileceği konusu Tevrat yorumcuları tarafından tartışılmıştır. Örneğin Tevrat'ta, ittifak kuran dört krallığın (*Shinar, Ellasar, Elam, Goyim*) etrafa

dehşet saçtığı, insanları esir aldığı ve bu esirler arasında Avram'ın (*İbrahim Peygamber*) yeğeni Lot'un (*Lut peygamber*) da olduğu anlatılır. Avram 318 adamıyla birlikte bu dört krallığa saldırmış ve yeğenini kurtarmıştır (Yaratılış 14:1-16). Bu hadiseyi gematria üzerinden değerlendiren Tevrat yorumcuları, metni farklı şekillerde yorumlamışlardır.

Bazı Tevrat yorumcuları, Avram'ın baş kahyası olan Eliezer'in isminin gematria değerinin 318 olmasından dolayı savaşa sadece 318 adama bedel olan Eliezer'in katıldığını savunmuşlardır. İbn Ezra, bu yoruma karşı çıkmış ve gematria ile yeni bir bilgiye ulaşmanın mümkün olmayacağını savunmuştur. Keli Yakar ise 318 kişinin dört krallıkla savaşmasının güçlüğüne dikkat çekmiş ve Eliezer kelimesinin anlamı (*Tanrı yardımcımdır*) üzerinden bir yorum yapmıştır. Böylece kelimenin sayısal değerinden ziyade manası üzerinden metni açıklamaya çalışmıştır. Avram'ın yanına 318 kişiyi almak suretiyle imalı bir niyazda bulunduğunu ve Tanrı'dan yardım dilediğini savunmuştur (Haleva vd., 2010, s. 97).

Pi (π) Filminin son bölümünde baş hahamla tartışan Maximillian da sayıların gematriatik değerinden ziyade içerdiği anlamın daha mühim olduğunu ve Tanrı'nın özel ismi olan kelimeyi seslendirmekten ziyade anlamak gerektiğini savunmaktadır. Tevrat yorumcusu Keli Yakar gibi Maximillian da gematriayı bir araç olarak kullanmanın daha uygun olduğunu ve anlamın kaybolması hâlinde bu aracın da değerinin kalmayacağını vurgulamaktadır.

2. 4. Tefilin Teriminin Dinler Tarihi açısından İncelenmesi ve Pi (π) Filmindeki Kurgulanış Şeklinin Değerlendirilmesi

Tefilin takmak Yahudilerin yapması gereken ibadetlerden biridir. Ritüel, deriden bir kutunun içine konulmuş bir muskanın (*Phylacteries*) deri kordonlarla alına ve sol kola takılması ve duasının okunması şeklinde yapılır (Greenstone, 1905, s. 22). Muskada, Tevrat'ta geçen bazı sözler (*Çıkış 13:1-10; 13:11-16 ve Yasa'nın Tekrarı 6:4-9; 11:13-21*) yazılıdır. Bu sözlerin sürekli tekrarlanması suretiyle İsraillilerin Tanrı'ları tarafından Mısır'dan nasıl kurtarıldığının unutturulmaması ve yeni nesil Yahudilere kültürel bir bilinç kazandırılması amaçlanır.

Muskada (*tefilin*) yazılı Tevrat metinleri çok önemli bir mesajı daha içermektedir. Eğer Yahudiler Tanrı'nın kurallarına (*mitzvah*) tamamen uygun davranırlarsa Tanrı Yahudilere yardım edecektir ve Yahudiler kendilerinden çok daha güçlü düşmanları dahi yenebilecektir. Hatta Tevrat'ın ifadesiyle ayaklarını bastıkları, adım attıkları her toprak Yahudi toprağı olacaktır. Güne uyanan bir Yahudi, tefilin takıp duasını yapmadığı sürece kişisel arınmasını tamamlamış sayılmaz. Arınmadığı için de yemek yiyemez, işe gidemez hatta 'şalom' diyerek birine selam bile veremez çünkü kirlidir. Dolayısıyla Tefilin ritüeli dinî olduğu kadar milli unsurları da olan ve devamlılığı yaptırımlarla sağlanan bir ritüeldir (Tural, 2022b, s. 142).

Pi (π) Filminde, hasidik bir Yahudi olduğu ifade edilen Lenny Meyer, kendisiyle konuşma konusunda istekli olmayan Maximillian'ın dikkatini çekmek için tefilin konusunu açmış ve hakkında bilgi sahibi olup olmadığını sormuştur. Ardından cebinden bir tefilin çıkararak Maximillian'a göstermiş ve tefilin takıp dua etmenin dinî bir vecibe (*mitzvah*) olduğunu ayrıca kişiyi arındırıp Tanrı'ya yakınlaştırdığını söylemiştir. Böylece tefilinin arındırıcı ve Tanrı'ya yakınlaştırıcı yönü vurgulanmıştır.

Filmde, Maximillian'ın aradığı sorulara cevap bulmak için yararlandığı iki kaynak vardır. İlki, borsada yatırım danışmanlığı yapan şirket tarafından verilen ve henüz piyasaya sürülmemiş bir teknolojik ürün olan çiptir. İkincisi de kabalistik öğretinin mahsulü olan kümülatif bilgidir. Maximillian bu bilgileri bilgisayarında işleyerek Tanrı'nın özel ismini bulmuştur. Dolayısıyla filmde din ile bilim arasında üstü kapalı bir ilişki kurulmuştur. Ayrıca Maximillian'a verilen 'siyah küp' şeklindeki çip ile tefilin arasındaki benzerlik sayesinde izleyicinin zihninde bu bağın kurulmasına yardımcı olunmuştur.

Sonuç

Pi (π) filminde, öncelikle seyirciye Maximillian'ın diğer insanlardan farklı olan yönü anlatılır. Maximillian, özel bir çocuk olarak dünyaya gelmiştir ve güneşe baktıktan sonra kendi potansiyelini keşfetmiştir. Güneşe bakmak Maximillian'ın bir süper matematik dehası olmasını sağlamıştır ancak sahip olduğu yetenek doğuştandır. Maximillian'ı diğer insanlardan farklı kılan unsur onun güneşe bakması değil kohen soyundan gelen seçkin bir Yahudi olmasıdır. Kohen olmak önemlidir zira Ahit Sandığı'nı (*Aron Ha-berit*) barındıran Mabedin en kutsal yerine girebilme yetkisi sadece Harun peygamberin soyundan gelen kohenlere aittir.

Filmin başında Seküler bir Yahudi olarak tanıtılan Maximillian, dinî veya maddî bir amacı olmaksızın sadece matematiği kullanarak dünyada ve evrende var olan gizemli kodu bulmak ve hayatın gerçek anlamını kavramak istemektedir. Tanrı'nın, 216 basamaklı bir rakamın ardında saklı olan özel ismini öğrenmek isteyen Kapitalist şirketleri elde edecekleri güç ile dünyada cennet gibi bir hayat yaşamak istemektedir. Hasidik Yahudiler ise Tanrı'nın özel adı ile elde edecekleri güç sayesinde gerçek anlamıyla cennet çağını başlatmak istemektedir.

Aradığını bulma konusunda matematik yetersiz kalınca Maximillian, Hasidik Yahudi cemaati ile anlaşmış ve onların çalışmalarından yararlanmıştır. Kapitalist şirketlerden aldığı çipi kullanarak bu veriler üzerinde çalışan Maximillian'ın çabaları üzerinden din ve bilim buluşturulmaya çalışılmıştır. Sonuçta Tanrı'nın gerçek ismini bulmayı başaran Maximillian'ın bunu dinsel bir ritüelde kullanma konusunda yetersiz kaldığının anlatılmasıyla izleyiciye bir mesaj verilir. Bilimle dini buluşturan Maximillian, kohen soyundan geldiği için seçkin bir Yahudidir ancak kabalist bir eğitim almadığı için yetkin bir baş kohen değildir. Bu yüzden taşıdığı yük ona ağır gelmiş ve kendini yok etme pahasına bu yükten kurtulmayı seçmiştir.

Filmin sonunda Maximillian, Tanrı'nın gerçek adını bulur ve onu zikretmeye başlar. Ritüelin sonunda kendini ışıklar içinde kaybetmek üzereyken komşusu Dev'in müdahalesiyle döner. Maximillian rakamların yazılı olduğu kâğıdı yakar ve eline aldığı matkapla kafasını deler. Final sahnesinde Maximillian'ın nasıl kurtulduğu gösterilmez ancak rakamlar ve matematik ile ilgili tüm bilgisini yitiren Maximillian'ın mutlu ve huzurlu yüz ifadesi üzerinden izleyiciye, Tanrı'nın tehlikeli olduğu ve insanın onu inceleyip anlamaya değil ona itaat etmeye yönelmesi gerektiği mesajı verilir.

Kaynakça

Adıbelli, R. (2009). Monoteizm ve yüce varlık konusunda Wilhelm Schmidt ile Raffaele Pettazzoni arasındaki tartışma. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, *50*(2), Article 2.

Akkaya, Ü. H. (2018). Kültür endüstrisi, popüler kültür ve yabancılaşma bağlamında medya din ilişkisi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, *11*(59), 590-606.

Akkaya, Ü. H. (2020). Kimlik. İçinde Ö. Güngör & R. Şimşek (Ed.), *Din sosyolojisi* (ss. 385-428). Lisans Yayıncılık.

Alıcı, M. (2005). Kutsal'a giden yol: Dinler Tarihi'nde bir metodolojik yaklaşım veya bir bilim olarak din fenomenolojisi. *Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, *V*(3), Article 3.

Arduç, F. (2010). *Pi*. https://evrimagaci.org/eser/pi-2236

Beğeç, T. (2013, Eylül 2). *Pi (1998): Düşünce, bağımlılık ve bunalım*. https://www.cinerituel.com/dusunce-bagimlilik-bunalim-pi/

Coleman, W. (2008). *Sepher sapphires: A treatise on Gematria the magical language of the mysteries Volume 1*. Fraternity of the Hidden Light.

Dan, J. (2006). *Kabbalah: A very short introduction*. Oxford University Press.

Demirci, K. (2015). *Yahudi mistisizmi veya kabalacalık inançlar ve tarih*. Ayışığı Kitapları.

Dereli, M. D. (2019). Dini kimliklerin siber uzamda akışkanlaşması. *İnsan ve Toplum dergisi*, *9*(1), 85-115.

Durdu, S. (2015, Temmuz 10). *Sayılarda anlam arayışı: Pi*. https://filmloverss.com/citizen-kane-neden-bu-kadar-guzel/

Eliade, M. (2017). *Mitlerin özellikleri* (S. Rifat, Çev.; 2. bs). Alfa Yayınları.

Ertangil, T. (2015, Aralık 13). *Pi filmi üzerine bütünsel bir bakış*. https://www.bilimkurgukulubu.com/sinema/pi-filmi-uzerine-butunsel-bir-bakis/

Fığlalı, E. R. (1991). Bahâîlik. İçinde *İslam Ansiklopedisi* (C. 4, ss. 464-468). Türkiye Diyanet Vakfı.

Fortune, D. (2010). *Mistik Kabala* (M. Sağlam, Çev.; 2. bs). Hermes Yayınları.

Greenstone, J. H. (1905). Phylacteries. İçinde I. Singer (Ed.), *The Jewish Encyclopedia* (C. 10, ss. 21-26). Funk and Wagnalls.

Gustav, S. (2012). *Klasik Yunan mitolojisinin en güzel efsaneleri* (D. D. Yüzer, Çev.; 13. bs). İlya.

Güngör, M. (2019). Yahudilikte özel bir sınıf: Yahudi din adamları Kohenler. *Oksident*, *1*(2), Article 2.

Haleva, Y., Benveniste, M., Adoni, Y., & Haleva, N. (Ed.). (2010). *Türkçe çeviri ve açıklamalarıyla Tora ve Aftara 1. Kitap: Bereşit* (M. Farsi, Çev.). Gözlem Yayınları.

İpek, Y. (2020). *Yeni bir dini hareket olarak Bahailik ve Türkiye'de Bahailer*. Kimlik Yayınları.

İpek, Y. (2021). *Yeni bir dini hareket olarak Satanizm ve Türkiye'de Satanistler*. Kimlik Yayınları.

Kozan, M. (2014). Kuzey mitolojisinin günümüz popüler kültürüne yansımaları. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, *173*, Article 173.

Nayman, A. (2014, Mart 19). *My mathematical mind*. http://www.movingimagesource.us/articles/my-mathematical-mind-20140319

Özalp, M. (2019). Yahudilik'te 'Tikkun olam: Dünyayı tamir etme' kavramı üzerine bir araştırma. *Cumhuriyet İlahiyat Dergisi*, *23*(1), 291-309.

Savlov, M. (1998). *Pi*. https://www.austinchronicle.com/events/film/1998-07-31/138517/

Scholem, G. (2007). Kabbalah. İçinde F. Skolnik (Ed.), *Encyclopaedia Judaica* (C. 11, ss. 585-677). Thomson Gale.

Scholem, G. (2011). *Sabetay Sevi mistik mesih* (E. B. Özbilen, Çev.). Kabalcı Yayınevi.

Smith, G. (1998, Nisan). *The Hard Way*. https://www.filmcomment.com/article/sundance-1998-the-hard-way/

Şahin, İ. (2020). "Dünya kurmak": Ritüel, gerçeklik ve dünya görüşü. *Kare Uluslararası Karşılaştırmalı Edebiyat, Tarih ve Düşünce Dergisi*, *9*, 133-166.

Şenay, B. (2021). Hasidism under the influence of Hesychasm and Sufism: Baal Shem Tov – A Jewish Sufi and Hesychast? *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, *30*(57-77), 2021.

Tayman, E. (2022, Temmuz). *"Sonsuzluktan 3.14 uzaklıkta:" Pi (1998)*. https://filmhafizasi.com/sonsuzluktan-3-14-uzaklikta-pi-1998/

Tural, M. (2022a). Fenomenolojik açıdan 'Thor' filmindeki tanrı tipolojisinin analizi. *Medya ve Din Araştırmaları Dergisi (MEDİAD)*, *5*(2), 481-497.

Tural, M. (2022b). Psiko-fenomenolojik açıdan Yahudilikte arınma ritüelleri. *Türk Din Psikolojisi Dergisi*, *5*, 131-168.

Ülkü, A. E. (2007). *Yahudi kadim mistik öğretisi Kabala*. Yeni İnsan Yayınevi.

Ünal, M. (1999). *Din fenomenolojisi: Tarihçe yöntem ve uygulama*. Geçit.

MEDİAD
Medya ve Din Araştırmaları Dergisi | Journal of Media and Religion Studies

Jewish Mysticism and Gematriatic Elements in the Movie Pi (π)

Mustafa TURAL

Extended Abstract

The first mythological narratives began with storytellers. Perhaps the stories that were initially told for fun became sacred over time. In addition, these narratives have become to explain the beginning of existence. Today, film companies have replaced storytellers. For this reason, fantasy or science fiction movies have the potential to gain mythological features over time. In addition, even if these films do not turn into mythology, they affect the audience. For this reason, films should be studied by disciplines such as History of Religions, Sociology and Psychology. This film has been examined by the method of Religion Phenomenology. In this context, the fictional form of religious elements in the movie Pi (π) has been examined. In addition, the religious terms used in the film are explained with the methodology of History of Religions.

When filmmakers are editing fantasy films, they sometimes make superheroes out of mythological characters like Thor. There is no need to explain to the viewer the source of the power of such characters, because the viewer has already accepted that the source of the power of characters like Thor is divine. But the strength of characters like 'Spider-Man' or 'Fantastic Four' comes from the coincidences of scientific experiments. Pi movie has both religiousness and scientificity. In the movie Pi (π), there is both Jewish mysticism, Kabbalah, Gematria, and computer technology is used to reach the personal name of God.

The protagonist of the movie, Maximillian, is a special person. His mother told him not to look at the sun. It is not explained why his mother said this. However, at the age of 6, Maximillian looks at the sun and changes. Maximillian is now a mathematical genius and can calculate the most difficult problems. Maximillian has a purpose. According to him, everything in nature and the stock market can be expressed with mathematics. That is, there must be a model and a template. Maximillian is looking for this pattern and template.

Maximillian was born a special child. After looking at the sun, his potential was revealed. Looking at the sun triggered Maximillian's powers. But his talent is innate. Because what makes Maximillian different from other people is not that he looks at the sun, but that he is a distinguished Jew. Maximillian is not only a Jew; he is also a Cohen. Cohens are descendants of the Aaron and these people were chosen by God.

Maximillian just wanted to do mathematical calculations to find the mysterious code in the universe. However, Maximillian is followed by capitalist corporations and Hasidic Jews. God's private, personal and real name is hidden behind the numbers. Capitalist companies that want to learn this want to live a heavenly life on earth. Hasidic Jews, who want to learn the special name of God, want to start the age of paradise. Maximillian, on the other hand, seeks neither material power nor spiritual power. He just wants to understand the true meaning of existence.

Maximillian struggles to find what he's looking for. When mathematics isn't enough to guide him, he gets along with the Hasidic Jewish community. He makes use of their findings and performs gematriatic calculations. It has more data, but lacks the computer to process the data. For this reason, Maximillian also makes deals with capitalist companies and takes a chip from them that has not yet been released.

Working on the pi number, golden ratio and spirals, Maximillian arrives at some numbers. These numbers are mysterious numbers that are the key to the power that the company and the community seek. Maximillian ignores the pressure of both the company and the community and hides the numbers. His teacher, mathematics professor Sol, also found these figures, but he paid a heavy price and lost his health. No matter how much he warns his student, Maximillian is determined to go all the way.

Maximillian constantly repeats the numbers he finds. At the end of the ritual, when he is about to lose himself in the lights, he hears the voice of his neighbor Dev and comes to himself. As a result, a message is given to the audience by explaining that Maximillian, who managed to find the real name of God, was insufficient to use it in a religious ritual. Combining science and religion, Maximillian is a nobleman Jew because of his Cohen lineage, but he is not a competent because he did not receive a Kabbalistic education. So, he fails and decides to destroy what he finds at the cost of his own destruction. Maximillian destroys everything recorded and pierces his head with a drill. But he manages to survive. A message is given to the audience through Maximillian's happy and peaceful facial expression. God is dangerous, and humankind should not seek to understand him but to obey him.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı/ Contribution of Authors
Araştırma tek bir yazar tarafından yürütülmüştür.
The research was conducted by a single author.
****
Çıkar Çatışması Beyanı / Conflict of Interest
Çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.
There is no conflict of interest with any institution or person within the scope of the study.
****
İntihal Politikası Beyanı / Plagiarism Policy
Bu makale bir benzerlik taramasından geçirilmiştir ve dergi beklentilerini karşılamaktadır.
This article has undergone a plagiarism check and meets the expectations of the journal.
****
Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı / Scientific Research and Publication Ethics Statement
Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen kurallara uyulmuştur.
In this study, the rules stated in the "Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive" were followed.